

Delegació Diocesana de Pastoral Familiar
Arquebisbat de Barcelona

REFORÇAR EL PAPER DELS LAICS SEGUINT EL VATICÀ II

A la carta de Sant Jaume, hi llegim aquell fragment (Jm 2, 14-18) que diu:

«Germans meus, si algú deia que té fe i no ho demostra amb obres, de què serviria? A un home així, la fe el podrà salvar? Suposem que algun dels vostres germans o germanes no tinguessin ni vestits ni l'aliment de cada dia, i algú de vosaltres li digués: *-Ves-te'n en pau, abriga't bé i alimenta't*, però no li donés res del que necessita, quin profit li faria? Doncs, amb la fe passa igual: si no hi ha obres, la fe tota sola és morta. Tu dius que tens la fe, jo tinc les obres. Doncs bé, si pots, demostra'm, sense les obres, que tens fe, que jo, amb les obres, et demostraré la meva fe.»

Una reflexió

És bo de tant en tant revisar allò que fem, allò que desitgem, allò que esperem... I revisar no vol dir necessàriament qüestionar, posar en dubte, i ni tan sols indica un desig de modificar. Vol dir, això sí, demanar-nos per què fem o desitgem o esperem alguna cosa i vol dir, sens dubte, prendre una actitud de repensar per enriquir.

Per això és bo que en el cinquantè aniversari de la clausura del Concili Vaticà II ens esforcem per fer memòria de tot aquell treball d'actualització de tants i tants aspectes de l'Església. Fer-ne memòria i sobretot posar-los en pràctica. I un dels temes que han de ser molt més desenvolupats és el de configurar una Església on el laïcat assumeixi plenament allò que se n'espera a partir dels propis textos conciliaris.

Què ha estat habitual?

Ja des d'abans, però sobretot després del Concili, algunes persones laiques han col·laborat amb l'Església. Als clergues això els ha permès fer moltes coses que no haurien pogut fer sense aquesta col·laboració. A les persones laiques col·laborar els ha donat la satisfacció del deure acomplert: ajudem l'Església ajudant el rector o el bisbe. Tothom hi ha guanyat. I això no és criticable.

Però la col·laboració laïcal no sempre s'ha vist com una conseqüència de la seva responsabilitat. I el cert és que el Concili demana precisament això: responsabilitat. ¿I en virtut de què? Ni més ni menys que com a exercici conscient de l'alta missió que el Concili reconeix: la vocació laïcal.

I si aquesta vocació laïcal ha d'exercir-se en l'àmbit intern de l'Església, l'exigència va més enllà. Els laics i laiques, presents en el món, en les seves activitats quotidianes, treballant enmig d'altres persones, han de ser capaços d'aportar un plus.

Laics en l'Església

Si fem cas d'allò que ens indica el Concili i mirem quines responsabilitats tenen les persones laiques en l'Església, conseqüència de la vocació laïcal, trobem que hi ha molt camí per recórrer.

Decisions de govern, decisions pastorals, organitzatives, judicials, de formació i de tants àmbits, les prenen quasi exclusivament preveres i, sobretot, bisbes. La novetat i la sorpresa de la recent consulta sobre la família prova que ens trobem davant d'un fet completament inèdit.

Es podrien consultar decisions sobre nomenaments per millorar l'adequació dels pastors a les seves comunitats i responsabilitats.

Hi ha molt talent entre el laïcat que podria ser molt més aprofitat per l'Església per potenciar al màxim la tasca de portar l'Evangelí al món.

És cert que sovint l'Església rep l'assessorament de figures il·lustres en camps molt diversos per a

establir-hi la seva posició. Però també hauria de ser normal que incorporés a la seva estructura de govern persones competents en la seva matèria.

I tot això ho podem fer extensiu a les dones que, més enllà de no poder accedir de moment al sacerdoci, tenen una presència limitada, que no es correspon amb el talent que podrien aportar.

Laics cristians en el món

El camí per recórrer no és només a dins de l'Església. En general, amb poques excepcions, se sap si una persona és religiosa i particularment si pertany a l'Església Catòlica. Si exceptuem situacions de conflicte, no és freqüent un catolicisme vergonyant.

Això vol dir que, amb molta facilitat s'estableix un judici del comportament dels catòlics en relació amb les seves creences. No cal pas insistir-hi. I aquí ve el segon repte dels laics: en la mesura que tinguin un comportament que es correspongui amb allò que professen, a més tenir la satisfacció de fer allò que han de fer, han de pensar que, en els àmbits on es mouen (família, amics, treball, política...), són la presència de l'Església. Així és com sovint se'ns veu. I a partir del seu comportament es judica l'Església.

Hi ha massa situacions en les quals el més fort o el més pillet o el més agressiu passa al davant. I és en aquestes circumstàncies on - i no podia ser d'altra manera - cal que el cristià adopti un criteri de respecte i, a fi de comptes, d'amor al proïsme. Sempre per fidelitat a la seva fe, però també sabent-se representant de l'Església. I si l'Església ha de ser sagrament de la presència de Crist en el món, ho serà si així ho fan tants i tants cristians, laics, en el seu viure quotidià.

Espiritualitat laïcal

Tot i que seria poc adequat «compartimentar» l'espiritualitat, no podem comparar les formes que aquesta adopta en les diverses situacions personals. Per això no es pot comparar la manera de viure l'espiritualitat d'una persona ordenada o d'una persona incorporada a la vida religiosa, amb la d'una persona laica.

Tot i així és fonamental que els laics trobin formes d'espiritualitat que alimentin la seva vivència de la transcendència i que tradueixin aquesta experiència en la seva vida, en uns entorns i enmig d'una manera de fer sovint allunyada de la que és pròpia d'algú que viu el missatge de l'Evangeli.

Laïcat XXI. Congrés del Laïcat a Catalunya

Aquestes tres grans temàtiques, amb exemples concrets de cadascuna d'elles, han estat tractades en el recentment celebrat Congrés del Laïcat a Catalunya, organitzat per Laïcat XXI.

Laïcat XXI vol ser una xarxa de laics que a través de la seva web (www.laicatxxi.cat), i a través d'una oferta de suport a iniciatives laïcals i de difusió de les aportacions del Concili Vaticà II i, en general, del Magisteri de l'Església sobre el laïcat, ajudi en la mesura del possible les Esglésies Diocesanes de Catalunya. Per això es proposa promoure un laïcat madur i compromès. Ho resumeix bé el lema que s'ha donat al congrés: *Ser més Església, servir més el món.*

Preguntes per a reflexionar

- 1.- ¿Val la pena anar canviant actituds més aviat passives per un esforç per ser més actius i sentir-nos part integrant essencial i activa a l'Església?
- 2.- En la meva feina, ¿modifico comportaments a causa de la meva fe?
- 3.- En l'Església, ¿estic convençut que haig d'assumir alguna responsabilitat?
- 4.- En el món, ¿estic convençut que els qui em saben creient em veuen com un representant de l'Església?

Bibliografia

- Estrada, Juan Antonio. *El cristianismo en una sociedad laica*. Ed. Desclée de Brouwer.
- Moingt, Joseph. *Dios que viene al hombre II/2*. Ed. Sígueme.

Barcelona, Novembre 2015.